



Onderwerp Subsidieaanvraag Erfgoed Deal ten behoeve van project Buurtbakens	
Nummer	2022/17009
Portefeuillehouder	Roduner, F.J. / Meijs, M-Th
Programma/beleidsveld	4.1 Duurzame stedelijke ontwikkeling
Afdeling	PG
Auteur	Haker, P.
Telefoonnummer	023-5113431
Email	phaker@haarlem.nl
Kernboodschap	Groei van de stad vraagt ook om groei en herplaatsing van sociaal / maatschappelijke voorzieningen in de stad. Tegelijk komen op korte termijn kerkgebouwen leeg die vanwege het maatschappelijk en cultuurhistorische belang vragen om een zorgvuldige herbestemming. Met een centrale plek in de wijken en ontworpen als gemeenschapsgebouwen bieden leegkomende kerken een uitgelezen kans voor (her)huisvesting van de voor de groei noodzakelijke voorzieningen. Een evenwichtige groei van de stad kan zo gecombineerd worden met een nieuwe toekomst voor kerkgebouwen. Om dit proces te ondersteunen maakt het college gebruik van de Erfgoed Deal. Eerder heeft de raad bij de begrotingsbehandeling ingestemd met het reserveren van de benodigde cofinanciering ad € 315.000 (2021/503552).
Behandelvoorstel voor commissie	Het college stuurt dit besluit ter informatie naar de commissie Ontwikkeling en Samenleving.
Relevante eerdere besluiten	Niet van toepassing
Besluit College d.d. 18 januari 2022	Het college van burgemeester en wethouder Besluit: 1. Een subsidieaanvraag in te dienen in het kader van de Erfgoed Deal ten behoeve van het project Buurtbakens voor een bedrag van € 885.000. de secretaris, de burgemeester,

1. Inleiding

De opgave

Groei van de stad vraagt ook om groei van voorzieningen die daarmee ook een ruimtevraag hebben. Daarnaast zijn er bestaande voorzieningen die plaats moeten maken voor woningbouw. Ook dit betekent een ruimtevraag. Denk bijvoorbeeld aan de bestuurlijke wens voor gezamenlijke huisvesting van de locaties CJG en Sociaal Wijkteams, of het gebrek aan voldoende ruimte voor huisartsen en gezondheidscentra. De mogelijkheid bestaat dat voor een aantal voorzieningen ruimte kan worden gevonden in één of meerdere leegkomende kerken.

Uit de eerste oriëntatie op de kerkenvisie voor Haarlem blijkt dat op korte termijn meerdere (monumentale) kerkgebouwen leegkomen. Met een centrale plek in de wijken en ontworpen als gemeenschapsgebouwen bieden leegkomende kerken een uitgelezen kans voor (her)huisvesting van sociaal / maatschappelijke voorzieningen. Een kans die zicht voor een aantal gebouwen op dit moment voordoet.

Het college heeft met kerkbesturen en maatschappelijke organisaties onderzocht of gebruik gemaakt kan worden van deze subsidiemogelijkheid in het kader van de Erfgoed Deal. Om die reden heeft de Raad bij de behandeling van de programmabegroting 2022 ingestemd met een reservering van 315.000 voor de benodigde cofinanciering. Voorliggende nota betreft het besluit om een aanvraag in te dienen in het kader van de Erfgoed Deal, een samenwerking tussen het fysiek en sociaal domein.

De Erfgoed Deal

De Erfgoed Deal is een samenwerkingsverband tussen de rijksoverheid, gemeenten, provincies en maatschappelijke organisaties actief in de ruimtelijke ordening en erfgoedzorg. In het kader van de Erfgoed Deal kan een subsidieaanvraag worden ingediend. Het college onderzoekt de mogelijkheid om hiervan gebruik te maken.

Om in aanmerking te komen voor een subsidie moet een aanvraag minimaal worden ondersteund door een gemeente of provincie. Ook moet er sprake zijn van een zekere omvang: minimale planbegroting voor projecten uit de drie hoofdthema's ligt rond de 1 miljoen euro waarvan de beoogde bijdrage vanuit het Rijk tussen € 500.000 en € 1 miljoen ligt. Tot slot zijn alle projecten bereid om (organisatorisch en inhoudelijk) bij te dragen aan een leeromgeving waarin kennis en ervaring wordt gedeeld met deelnemers aan de Erfgoed Deal en de rest van het ruimtelijk ordeningsveld.

De aanvraag

Gemeente Haarlem bereidt een aanvraag voor een uitkering uit het landelijke programma Erfgoed Deal voor. Deze bijdrage is bedoeld voor het project Buurtbakens, dat een oplossing biedt voor leegkomende en (deels) leegstaande kerken en anderzijds voor maatschappelijke instanties die een toegankelijke locatie zoeken. Om dit te bereiken worden kerken en maatschappelijke organisaties aan elkaar gekoppeld om te onderzoeken of er een gezamenlijke toekomst is. Het beoogd resultaat is



dat zeven kerken op basis van onderzoek een goed beeld hebben van hun mogelijkheden tot huisvesting van maatschappelijke organisaties, vervolgens worden twee projecten door middel van matching concreet gerealiseerd. Die ervaring kan worden ingezet om in de toekomst ook andere kerken succesvol te transformeren.

Op dit moment zijn er zeven kerken die willen deelnemen aan het project. Ook is er een beeld van maatschappelijke voorzieningen die een actuele ruimtevraag hebben. Daarnaast vindt op dit moment een actualisatie plaats van de voorzieningenstudie (informatienota 'Programma Groei van Haarlem: studies groeipotentie en vervolgproces', 2019/146039) in relatie tot de groei van de stad, dat ook als basis kan dienen voor de uitvoering van het project Buurtbakens.

2. Besluitpunten college

Het college van burgemeester en wethouders besluit:

1. Een subsidieaanvraag in te dienen in het kader van de Erfgoed Deal ten behoeve van het project Buurtbakens voor een bedrag van € 885.000.

3. Beoogd resultaat

Dit besluit draagt bij aan de volgende doelen:

- Maatschappelijke organisaties een goede toegankelijke plek te geven in de stad;
- Monumentale kerken een nieuwe of nevenfunctie te geven opdat de kerken behouden blijven en een duurzame toekomst krijgen.

4. Argumenten

1. Een duurzame toekomst voor historisch erfgoed

Met de aanvraag wordt een pilot gestart om maatschappelijke voorzieningen met een ruimtevraag te (her)huisvesten in monumentale kerkgebouwen die op zoek zijn naar een nieuwe functie en een duurzame toekomst.

2. Het project Buurtbakens draagt bij aan de kerkenvisie

In 2019 hebben een aantal kerkbesturen en de vertegenwoordiger van het kerkennetwerk 'Geloven in de stad' de gemeente Haarlem benaderd en de wens uitgesproken te komen tot een gezamenlijk kerkenvisie waarbij het behoud van het cultureel erfgoed en de maatschappelijke betekenis van kerken centraal staat, ook als sprake is van een krimpende geloofsgemeenschap. Deze aanvraag en het project passen dragen bij aan de kerkenvisie die momenteel wordt opgesteld met alle betrokken partijen.

3. Er is veel draagvlak bij betrokken partijen

Er zijn zeven kerken en een aantal maatschappelijke voorzieningen die positief staan tegenover het project en hieraan graag deelnemen. De aanvraag Erfgoed Deal ondersteunt dit.

4. Financiële paragraaf

De Erfgoed Deal voorziet in medefinanciering van 47,5% van de kosten van het project. De raad heeft ten behoeve van de cofinanciering van 52,5% een bedrag gereserveerd van € 315.000.

5. Risico's en kanttekeningen

1. Het aanvraagbedrag is verhoogd

Het Programmabureau dat de Erfgoed Deal organiseert is positief over de aanvraag maar is ook van mening dat het aangevraagde bedrag te laag is voor de daadwerkelijke realisatiefase (matching van twee projecten). Om die reden verhoogt het college de aanvraag naar € 885.000. Voor deze verhoogde aanvraag is derhalve een extra cofinanciering benodigd van € 150.000. Deze kan worden gevonden binnen de gemeentelijke begroting als ook door middel van bijdragen van overige belanghebbenden zoals de Provincie of de betrokken kerkbesturen.

Omdat in deze fase van het project nog niet duidelijk is dat er ook daadwerkelijk twee matchingen gerealiseerd worden, komt het college hiervoor later dit jaar met een voorstel.

2. De aanvraag wordt niet gehonoreerd

De Erfgoed Deal is een populaire subsidieverlener. De kans is aanwezig dat de aanvraag niet gehonoreerd wordt. In dat geval zijn er onvoldoende middelen beschikbaar om het project Buurtbakens voort te zetten.

6. Uitvoering

De aanvraag wordt uiterlijk 19 januari 2022 ingediend, de sluitingstermijn van indiening. Beoordeling van de aanvraag door het programmabureau Erfgoed Deal vindt plaats in februari 2022.

7. Bijlagen

Niet van toepassing